

●●●
Vervolg van blz. 3

nummer 104. Hier zul je vast af en toe een leuk *Mad Men*-achtig jurkje kunnen scoren, maar vandaag hangt het er niet bij. Ik zou het misschien zelf kunnen maken met de prachtige stoffen die je vindt bij de aan de Groene Hondstraat gelegen *Chien Vert* en *Chien du Chien*. Vooral in *Chien du Chien*, aan de Koolmijnenkaai, volgens enkele twitteraars de mooiste winkel van Brussel, is het inderdaad een genot om rond te dwalen tussen de honderden rollen stof in het speciale kader van een voormalige metaalgieterij.

Snufje New York

Ik wil opnieuw het onbekende Brussel in en stap in de metro naar Madou. Aldaar volg ik Google Maps naar het Armand Steursplein. Het vergt een aardige wandeling, maar @ev_man belooft een New Yorks sfeertje in het park en de buurt eromheen. Als ik er rondloop, besef ik dat dit juist een typisch Brussels sfeertje moet zijn: stedelijk en toch gezellig, met mooie wijken en vele charmante stadsparkjes om even te ontsnappen aan de drukte. De stadszender FM Brussel heeft gevraagd of ik in de studio wil langskomen, dus begeef ik mij met de metro naar Naamsepoort. Daar heb ik gelukkig nog tijd om het getipte Matonge te zien. Het meest bizarre vind ik de overgang van de kleurrijke Congolese enclave met shops, kappers en eettentjes naar de Elseense Steenweg, waar je in een doorsnee Belgische winkelstraat terecht komt. Onderweg naar de studio aan het Flageyplein passeer ik veel aantrekkelijk uitzijnde restaurantjes. Ik hoop dat ik straks een dinerprijt voor hier in de buurt krijg. Maar ja, ook twitterend België moet eten, dus het duurt even voor ik dé tip ontvang. De verlossende tweet komt van @stvn: *'Les Superfilles Du Tram! Rue Lesbroussart 22 Home made hamburgers, pasta's etc.'* Het blijkt

Gowalla

Op saskiablogt.be/twussel vindt u een Google Map met alle adresjes, en een overzicht van de binnengekomen twittertips en conversaties over #twussel. Op alle locaties meldde Saskia Videler zich ook op Gowalla, een sociaal netwerk waarop je laat weten waar je bent of waar je bent geweest. Op Gowalla heeft ze een #Twussel-Trip gecreëerd voor wie de hoogtenpunten van de twittertrip zelf wil bezoeken.

vlak bij mijn huidige locatie, ideaal. Tussen waanzinnige muurschilderingen smul ik er van een lijvige champignonburger, met oesterzwam, truffelolie en parmezaansnippers.

Ik heb hierna nog energie voor één stop en die maak ik bij de door de twitteraars veelvuldig genoemde *Goupil le Fol* aan de Violetstraat 22. In dat voormalige bordeel drink ik een laatste pint (al zien de cocktails er ook bepaald aantrekkelijk uit!) en kijk ik mijn ogen uit in het decor van retroparaferalia en platen van oude Belgische helden. De Brusselselaar Jaques Brel schalt er, toepasselijk, uit de boxen. Kom je er met vrienden, dan kan ik je aanraden om je te nestelen in een van de knusse zetels op de bovenverdiepingen.

Tevreden pak ik de laatste trein naar Antwerpen. Brussel zal voor mij nooit meer hetzelfde zijn: dankzij de tientallen twittertips heb ik kanten van Brussel gezien waar ik anders zelf niet snel op zou stuiten en durf ik mijn expeditie in Brussel een onverdeeld succes te noemen. Ik heb genoten van een heerlijke ontdekkingsreis door een stad die mij aangenaam verrast heeft met mooie plekken, fijne eetgelegenheden, toffe cafés en al zijn bewoners en liefhebbers.

De metro in, ter hoogte van Madou. © bdw

EEN SLAGVELD ALS GEEN ANDER

De loopgraven aan de rand van de mijnenkraters. © Michael St. Maur Sheil/corbis

Oorlog onder

Nergens is de waanzin van de Eerste Wereldoorlog zo tastbaar als op de Butte de Vauquois, niet ver van het slagveld van Verdun. Fransen en Duitsers groeven daar jarenlang als mollen de heuvel af om elkaar de lucht in te blazen.

GILBERT ROOX

'Opgepast, breek uw botten niet', vermaant de gids terwijl we afdalen in de steile tunnel-schacht. Eerst is er nog een

smalspoor, daarna botsen we her en der op Spaanse ruiters en roestig prikkeldraad. De claustrofobie zet in: dit is een onderwereld die alleen geschikt is voor holbewoners.

'De Grande Guerre was niet alleen een loopgravenoorlog', doceert de gids. 'Hij werd ook onder de grond uitgevochten. Toen de strijd bovengronds was vastgelopen, begonnen Fransen en Duitsers elkaars stellingen met tunnels vol springstof te ondermijnen en op te blazen.'

Nergens woedde die mijnenoorlog zo hevig als op de Butte de Vauquois, een steile heuvel op 25 kilometer van de beruchte slachtplaats Verdun. Van het dorpje op de heuvel is geen spoor meer, de mijnen slag heeft de halve top weggeblazen. 'Hier bevond zich voor 1914 het stadhuis van Vauquois', getuigt een bordje tussen kraters waar zonder veel moeite een Jumbo Jet in kan verdwijnen.

Termietenstad

Fransen en Duitsers leverden in 1915 maandenlang verbeten slag om de uitkijkpost. De loopgraven lagen niet eens een granaatworp uit elkaar. En toen een eindbeslissing uitbleef, begonnen beide partijen zich als gekken in te graven. Terwijl het dorpje zelf van de landkaart verdween, veranderde de heuvel in een reusachtig termietenest met meer dan 12 kilometer tunnels, commandoposten, ziekenzalen en ondergrondse verblijven. De ondergrondse stad in de Argonnesteen bood plaats aan tweeduizend mensen, tien keer meer dan er ooit in Vauquois zelf hadden gewoond.

De mijnen slag begon in maart 1916. De Duitsers brachten een mijn van 4,7 ton tot ontploffing, waarop de Fransen prompt terug sloegen met 12 ton explosieven die geen steen van de kerk heel lieten. De mijngangen werden steeds dieper, de ladingen springstof steeds groter. Op 14 mei 1916 lieten de Duitsers een recordmijn van 60 ton exploderen, die de hele westkant van de heuvel wegblies en 108 Franse soldaten levend begraf in hun loopgraven.

In drie jaar zijn op de Butte de Vauquois zomaar even 539 mijnen ontploft: 218 aan de Duitse kant, 321 aan de Franse kant. Het lijkt een uit de klauwen gelopen jongensspel. Uitzicht op een doorbraak van de linies was er niet. De strijd was alleen gericht op wederzijdse vernietiging. Op de Butte was de waanzin allengs in de hoofden geslagen.

'Stelt u zich voor', zegt de gids in een onderaardse